

Vybrané webové služby vhodné pro výuku hudební výchovy

ZDENĚK KOHOUT

Summary

Progress in information technologies is seen mainly in infiltration of various services into web-sites. This offer is remarkably visible in the educational area as acquirement and progress of musical skills. The content of the article is a selection of some of these services.

Úvod

Fenomémem informačních technologií v období 2008–2012 je v České republice bezesporu internet. Webové stránky státních a veřejných institucí, soukromých firem či osob jsou v dnešní době samozřejmostí. Předávání a zprostředkování informací prostřednictvím internetu je obecně považováno za velmi efektivní, rychlé a nezávislé na místě doručení.

Počet uživatelů internetu se neustále zvyšuje. Český statistický úřad uvádí: „*Za posledních pět let vzrostl počet českých domácností vybavených osobním počítačem o 1,1 milionu, tzn., že v roce 2012 vlastnily počítač dvě třetiny domácností, a téměř každá domácnost s počítačem byla zároveň i připojena k internetu*“¹.

Tento růst je spojen s vývojem nových technologických prostředků umožňující komunikaci prostřednictvím internetu. Dominantou těchto technologií jsou již řadu let osobní počítače, ať už se jedná o provedení desktop² nebo jeho mobilní variantu, tedy notebook³ a jeho ekvivalenty⁴. Dalším výrazným prostředkem informačních technologií se staly mobilní telefony s operačním systémem např. Android⁵ nebo iOS⁶. V posledních dvou letech tuto oblast pokrývají také tablety (počítač ve tvaru desky s dotykovou obrazovkou⁷). Počet prodeje těchto mobilních zařízení každoročně významně stoupá a začíná překonávat prodej osobních počítačů.

S nárůstem možností být kdekoli neustále připojený k internetu se nabízí otázka, zda je možné tyto prostředky využít i v hudebním vzdělávání? Níže uvedené webové služby naznačují, jakým způsobem se dá internet v této oblasti v budoucnu využít.

<http://dum.rvp.cz>

Metodický portál RVP.CZ je spravován Národním ústavem pro vzdělávání. Na svých webových stránkách v kategorii „Umění a kultura“ (úvodní stránka » všechny RVP » základní vzdělávání » Umění a kultura⁸) jsou zveřejněny materiály, které se dají využít v hudebním vzdělávání. Jedná se především o dokumenty, tabulky, prezentace, hudbu a video.⁹ (Obr. 1)

testy.nanic.cz

Server <http://testy.nanic.cz> nabízí výběr testů z nejrůznějších oblastí vzdělávání. Pro názornost jsou dále uvedeny jednotlivé kategorie s počtem testovacích okruhů¹⁰: Jazyky (1190), Geografie (734), Historie (751), Filmy a seriály (3113), Hudba (754), Kultura a knihy (750), Sportovní (699), Humanitní, společenské (127), Přírodní vědy (838), Počítače a technika (466), Ostatní (3644). Kategorie hudba <http://testy.nanic.cz/testy/?k=hudba> je dále rozdělena do těchto podkapitol: Hudební skupiny (195), Zpěváci a zpěvačky (179), Písničky (50), Skladatelé (14), Hudba (109). Forma testu se skládá z několika otázek a výběru tří odpovědí. Po

vyplnění je možné test vyhodnotit. Služba následně sdělí, s jakou úspěšností zkoušející test zvládl a označí odpovědi, které byly zaškrtnuty špatně. Zároveň zobrazí správnou odpověď. (Obr. 2)

zuskvasice.ic.cz

ZUŠ Kvasice (Zlínský kraj, okres Kroměříž) na svých webových stránkách http://zuskvasice.ic.cz/index.php?option=com_wrapper&Itemid=8 nabízí sedm vědomostních kvízů. 1.) *Pro nejmenší hudebníky*, 2.) *Pro 2. až 3. ročník*, 3.) *Hudební skladatelé a jejich díla I*, 4.) *Hudební skladatelé a jejich díla II*, 5.) *Znáte hudební nástroje?*, 6.) *Znáte předznamenání stupnic?*, 7.) *Hudební zajímavosti*. Každý z těchto kvízů obsahuje deset otázek, na které je možné odpovědět výběrem ze tří možností. Vyhodnocení se provádí volbou *Odeslat*. Web následně zobrazí seznam otázek a správně přiřazené odpovědi výrazně odliši špatně vybrané odpovědi a provede stručnou statistiku. (Obr. 3)

prgcons.cz

Pro uchazeče o studium hudby na Pražské konzervatoři je připravena webová služba http://www.prgcons.cz/zkousky_vseobecna, která budoucího studenta nejprve seznámí s vybranými problémy hudební nauky a po té umožní i test z hudebních dovedností a znalostí. Jediným technickým omezením je instalace „Macromedia flash“¹¹ do počítače či mobilního zařízení (smartphone, tablet). Poté je možné z webového prohlížeče absolvovat 1. *výklad*, 2. *cvičení*, 3. *test*. Poslední oblast testuje uchazeče z poznávání stupnic, intervalů a akordů. Test je zaměřen především na sluchové dovednosti, tedy oblast, kterou není možné procvičovat samostatně bez asistence druhé osoby či technického prostředku. Stává se tak cennou pomůckou těm studentům primárního (eventuálně sekundárního) vzdělávání, kteří nemají odborné hudební vedení a své úsilí zaměřující na samostudium, či zkušeným muzikantům, kteří si chtějí procvičit své hudební dovednosti. (Obr. 4)

musiklehre.at

Webová služba <http://www.musiklehre.at/musicmemogame/index.htm> se zaměřuje na hudební aktivity dětí. Zábavnou formou pexesa v počtu 4×4 políček na jeden kvíz uvádí děti do světa hudby. Kreslené obrázky hudebních nástrojů, rytmických útvarů či hudebních skladatelů určují oblast, kterou mají děti prozkoumat. Hra se tak stává učební pomůckou, která pomáhá nenásilným a přitom zábavným způsobem seznamovat děti s významnými skladateli, s hudebními nástroji nebo notovým zápisem. (Obr. 5)

V návaznosti na tuto službu existuje možnost stáhnutí instalačního balíčku *Music-MemoGame* pro obecně rozšířený operační systém Microsoft Windows¹² <http://musica.at/shareware1/index5.htm>. Tento program rozšiřuje možnosti pexesa o ozvučení a další kvízy. K hudebním skladatelům je přiřazena hudební ukázka z jejich díla, k hudebním nástrojům několika sekundový melodický úryvek, rytmické útvary je možné nejen vidět v notovém zápise, ale také slyšet. Tento software rozšiřuje zároveň obtížnost vyřešení kvízu formou nastavení políček na 4×5. (Obr. 6)

Závěr

Významnou výhodou těchto služeb je především dostupnost. Žáci mohou sami využívat tyto služby ve svém volném čase na svých přístrojích a dále se tak zábavnou formou vzdělávat.

Zmíněné vybrané webové služby jsou vhodným doplňkem výuky hudební výchovy. V praxi se užití těchto služeb může pedagogům významně osvědčit. U žáků vzbuzují soutěživost, zaujatost a tím i lepší soustředění ve výuce. Výhodou je především možnost spuštění těchto služeb kdekoliv, kde je dostupný internet a kde jsou v některých případech splněny další technické požadavky.

V návaznosti na další specializovaný hudební software pro operační systém Microsoft Windows, např. *EarMaster 5*¹³, který se úzce zaměřuje na vybranou hudební aktivitu

či teoretickou problematiku, dále rozvíjí celkovou hudebnost žáků.

Z výše uvedeného je zřejmé, že se jedná o zajímavou oblast, která nabízí zatím nedoceněné možnosti interaktivního vzdělávání. Omezené množství, technické provedení a kvalita nabízených služeb na-

povídají, že je potřeba v této oblasti ještě významně zapracovat. Pokud ale bude vývoj těchto služeb pokračovat, v oblasti (nejen) hudebního vzdělávání se tak do budoucna otevírají nové možnosti, jak žáky zaujmout nejen ve výuce, ale také mimo dobu vyučování.

Obrazová příloha

Obr. 1

Obr. 2

Testy.nanic.cz – Písničky
test **Texty lidových písniček**

Testy Vložit test Uživatelé Píškworky Jiné

Hlavní strana > Hudba > Písničky > Texty lidových písniček

test Texty lidových písniček (Písničky)

Autor: Eva (anonym) ... vloženo 21.7.2006

Test vyzkoušen 2661 krát, průměrný výsledek je 73.1%.

Hodnocení

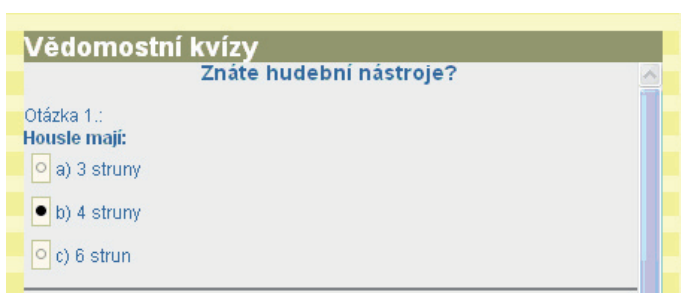
Dosažené hodnocení je **90%**

č.	otázka	správná odpověď	Vaše odpověď
1	Pokračujte v textech písniček: "Nezacházej slunce...."	nezacházej ještě	nechej jít spát

zobrazit podrobnou tabulku odpovědí a bodování

Průměrný výsledek je 73.1% takže Váš výsledek je nadprůměrný...

Obr. 3

Obr. 4

e. Cvičební testy pro všeobecnou část talentové zkoušky

✓ V této části si můžete procvičit požadovanou látku (formát Macromedia flash)

3. Doplňte tón intervalu a pojmenujte interval

K zápisu použijte levé tlačítko myši. Pro přidání předznámení použijte tlačítka pod osnovou. Zadaný tón můžete libovolně měnit. Jméno intervalu pište ve tvaru: č.4, v.6, m.2 (vše bez mezer)

Interval:

Signatures:

24:52 **HOTOVO**

Obr. 5

Instrumente

Komponisten 1

Komponisten 2

Rhythmus

Obr. 6

Poznámky

- 1 http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/dve_tretiny_ceskych_domacnosti_maji_pocitac20121204
- 2 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Desktop>
- 3 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Notebook>
- 4 Subnotebook – <http://cs.wikipedia.org/wiki/Subnotebook>
Netbook – <http://cs.wikipedia.org/wiki/Netbook>
- 5 [http://cs.wikipedia.org/wiki/Android_\(opera%C4%8Dn%C3%AD_syst%C3%A9m\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Android_(opera%C4%8Dn%C3%AD_syst%C3%A9m))
- 6 [http://cs.wikipedia.org/wiki/IOS_\(Apple\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/IOS_(Apple))
- 7 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Tablet>
- 8 http://dum.rvp.cz/vyhledavani/prochazet.html?rvp=ZG&svp=-&svp_ch=off
- 9 kde dni 15. 1. 2013 bylo na stránkách zveřejněno 76 příspěvků
- 10 uvedeno ke dni 15. 1. 2013
- 11 http://cs.wikipedia.org/wiki/Adobe_Flash
- 12 98, ME, NT, 2000, XP, Vista, Windows 7
- 13 <http://www.earmaster.com>

Résumé

Rozvoj informačních technologií se výrazně projevuje v penetraci nejrůznějších služeb na webové servery. V oblasti vzdělávání se tato nabídka týká i rozvoje hudebních dovedností a znalostí. Obsahem článku je výběr některých těchto služeb.

Klíčová slova: hudební výchova, vzdělávání, internet, webové stránky, desktop, notebook, Android, iOS, RVP, testy, zuskvasice, prgcons, musiklehre, kvíz.

Key words: music education, education, internet, World Wide Web, desktop, notebook, Android, iOS, RVP, tests, zuskvasice, prgcons, musiklehre, quiz.

Zdeněk Kohout, absolvent Konzervatoře v Teplicích 1993 (akordeon), vystudoval PF UJEP v Ústí nad Labem 2004 (JO HV). Nyní studuje Hudební teorii a pedagogiku jako doktorand KHV PF UJEP. Dále působí jako učitel hry na elektronické klávesové nástroje v ZUŠ Evy Randové v Ústí nad Labem a dalších ZUŠ v Ústeckém kraji. Zaujímá se o hudební informatiku aplikovanou v praxi, počítačovou a profesionální audio techniku, keyboardy a syntezátory. Současné působí ve dvou kapelách, Flash a Faces.
Kontakt: zdenek.kohout@centrum.cz